

peněho zboží), rovnala se hodnotě vzájemného plnění žalovaného, záležejícího z povinnosti ku zaplacení smluvené ceny. Cena tato činila touž číslici v rakousko-uherské měně jako ve měně československé. Všeobecně je známo, že po nastalé splatnosti zažalovaného nároku — která, jak odvolací soud zjistil, nastala před 24. říjnem 1918 — nahrazena byla v bydlišti žalovaného ve Vídni rakousko-uherská měna rakouskou měnou. Relace měny rakouské (německo-rakouské) k měně československé na mezinárodním trhu peněžním notoricky změnila se průběhem doby v neprospěch měny rakouské, takže žalovaný k vyrovnání zažalované kupní ceny ve měně svého státu bude nucen vynaložit co do číslice větší částky, než by činila částka ta ve měně československé. Následkem toho vnitřní hodnota vzájemného plnění pro žalovaného je nyní nižší. Okolnost tu však zavinil žalovaný sám svým prodlením v placení, poněvadž zažalovaná pohledávka byla splatna již v době, kdy ještě v republice československé a republice rakouské platila stejná měna, kterou také žalovaný mohl vyrovnat nárok žalobní za stejných podmínek jak v Praze, tak ve Vídni. Nyní za důsledky svého prodlení nemůže žalovaný odpovědným činit žalobce a z důvodu toho placení zažalované pohledávky odpírati.

Smlouva, o kterou jde, je pro obě sporné strany oboustranně závazna a byla, jak je nesporno, v Praze uzavřena. Následkem toho právní poměr, tvořící předmět sporu, posuzovati sluší ve smyslu § 36 zák. obč., i když žalovaný je cizozemec, dle práva tuzemského. Nelze proto při řešení sporu přihlížeti k nařízením v Rakousku vydaným, zvláště když v tomto ohledu žalovaný odvoláváním se na vzájemnost netvrdil úchytku od ustanovení § 36 ob. obč. z.

Rozhodnutí ze dne 2. března 1920, čís. Rv.-I. 98/20.

Schin.

Výrok rozsudkový, že dlužník povinnen jest platiti věřiteli jen proti tomu, předloží-li věřitel výkaz o přihlášení pohledávky k soupisu jmění, lze bráti v odpor odvoláním i dovoláním.

K soupisu majetku musí se přihlásiti všechny neknihovní peněžité pohledávky dle stavu 1. března 1919 vyjma krátkodobé kupecké, to jest trhové ceny za prodané zboží. Nepředložil-li věřitel výkazu o přihlášce zažalované pohledávky, může soud uznati žalovaného za povinna

zaplatiti mu jen, vykáže-li mu tento, že pohledávku k soupisu řádně přihlásil.

Žalobce zažaloval pohledávku o vrácení kupní ceny 1561 K předem žalovanému zaplacené a o náhradu útrat dopravy 261 K, jelikož důvodně od kupu ustoupil před 1. březnem 1919.

První soud žalobní nárok zamítl ještě před 31. srpnem 1919, aniž požádal na žalobci výkaz o přihlášce zažalované pohledávky.

Žalobce podal z rozsudku v září 1919 odvolání, v němž zřekl se líčení odvolacího, avšak výkazu o přihlášce nepřipojil.

Jelikož i žalovaný zřekl se líčení odvolacího, rozhodl odvolací soud (vrchní zemský soud v Praze) o odvolání v sedění neveřejném, rozsudek prvního soudu změnil, žalovaného odsoudil k zaplacení a přidal další výrok, že žalovaný povinen jest zaplatiti žalobci přiřknuté mu částky jen proti tomu, předloží-li žalobce výkaz o přihlášce.

Do tohoto dodatkového výroku rozsudku soudu odvolacího podal žalobce revisi, v níž uplatňoval hlavně, že pohledávka vůbec přihlášce nepodléhá, poněvadž to byla pohledávka nejistá.

Nejvyšší soud dovolání nevyhověl.

Důvody: Především sluší uvážiti, lze-li naříkaný výrok bráti opravným prostředkem dovolání v odpor.

Jelikož výrokem zmíněným obmezuje se povinnost dlužníka k zaplacení určitou podmínkou, kdežto žalobce žádal výrok ku placení bez obmezení, bylo vlastně žalobci přiznáno rozsudkem méně než žalobou požadoval, výrok týká se tudíž uplatňovaného nároku samého a proto lze jej bráti v odpor právě takovým opravným prostředkem, který se dopouští proti rozsudku rozepři věcně vyřizujícímu.

Žalující strana uplatňuje jako dovolací důvod především zmatečnost rozsudku dle § 477. č. 9 c. ř. s., jelikož prý pro naříkaný výrok nejsou uvedeny žádné důvody.

Avšak zmatečnost byla by tu po rozumu citovaného zákonného předpisu jen tehdy, kdyby pro rozsudek vůbec nebylo uvedeno žádných důvodů. Tomu však tak není. Rozsudek jest náležitě odůvodněn a pro výrok naříkaný postačuje již v něm samém dovolaný nařízený soupis movitého majetku.

Tím méně jeví se odůvodněn dovolací důvod č. 3 § 503. c. ř. s. Neboť tento vyhledává, aby rozsudku v některé podstatné části za základ položeno bylo předpokládání týkající se skutkových okolností, které jest v odporu se spisy. Dovolání vytýká tu, že odvolací soud neprávem má za to, že pohledávku vymáhanou nutno ohlásiti. Než okolnost tato není okol-

ností skutkovou, nýbrž právní, a proto bude o ní s hlediska č. 4 § 503. c. ř. s. dole jednáno.

Že soud nevyžádal si na žalobci výkazu, není také žádnou vadou řízení, která by zamezovala úplné vysvětlení a důkladné rozhodnutí rozepře, zvláště když žalující strana stojí na stanovisku, že přihlášky takové potřebí není a proto jí nepředložila. Není tu tedy ani dovolacího důvodu č. 2 § 503. c. ř. s., který strana žalující sice v dovolání neoznačila, ale přece také provádí.

Pokud se týká konečně důvodu č. 4 § 503. c. ř. s. nelze ani s tohoto hlediska činiti rozsudku výtek.

Mylně za to má žalobkyně, že pohledávka žalobou uplatňovaná nepodléhá přihlášce.

Předpisem § 5. zák. ze dne 25. února 1919 č. 84 sb. z. a nař., jímž byl ministr financí zmocněn, aby provedl soupis jmění, stanoveno, že i veškeré neknihovní pohledávky musí býti přihlášeny pod sankcí, že nebudou-li řádně a na pravého majitele přihlášeny, propadají ve prospěch státu.

V důsledku tohoto zmocňovacího zákona stanoví nařízení vlády ze dne 10. dubna 1919 č. 185 sb. zák. a nař. čl. 1 č. 2, dole č. 2 lit. b) a čl. 3 č. 1, že soupisu podléhají neknihovní pohledávky dle stavu 1. března 1919 v penězích splatné s jedinou výjimkou krátkodobých pohledávek vyplývajících z normálního obchodního spojení. Lhůta přihlašovací určena do 31. července 1919 a prodloužena nařízeními č. 416 a č. 478 z roku 1919 sb. z. a nař. do 31. srpna 1919 se sankcí v § 7. prvního nařízení nově opakovanou, že neknihovní pohledávky, které nebyly přihlášeny, propadají ve prospěch státu a nesmí býti dosavadnímu věřiteli vůbec placeny, při čemž v odstavci 6 téhož zákonného předpisu uloženo soudu, aby z úřední povinnosti zjistil, zda se přihláška stala.

Jelikož vymáhaná pohledávka není krátkodobou pohledávkou z normálního obchodního spojení, pod jakými lze vyrozumívati přece jen tržové ceny za prodané zboží, a jiné pohledávky ze soupisu vyjmuty nebyly, podléhá i tato pohledávka soupisu, třeba byla nejistá, a pokládal-li ji žalobce za nejistou, pak vztahuje se na ni předpis čl. 4 lit. a) nařízení č. 185 z 1919 sb. z. a nař., že jest ji uvést v nominální hodnotě a udati v poznámce, v jakém poměru bude asi dle jeho mínění splněna.

Také nesprávně udává žalobce o vymáhané pohledávce, že jí tu v den 1. března 1919 ještě nebylo. Vždyť žalobce domáhal se výroku, že od smlouvy kupní právem ustoupil, a v tomto smyslu bylo také uznáno. Od smlouvy ustoupil před 1. březnem 1919 a proto byly mu také přiznány z tržové ceny přijaté bez právního důvodu žalovanou stranou úroky od 29. září 1918 jako

dne splatnosti, což zřejmě prokazuje, že pohledávka již tímto dnem byla dospělou.

Bylo proto povinností žalobcovou, aby podáváje 4. září 1919, tedy po projití konečné lhůty přihlašovací, odvolání, připojil k němu i výkaz o přihlášce vymáhané pohledávky k soupisu jmění, zvláště když zříkal se ústního jednání odvolacího a tudíž mohl předvídati, že nebude míti již příležitosti, učiniti tak dodatečně.

Soud odvolací měl ovšem vyžádati si výkaz ten na žalobci dodatečně, když neučinil tak hned soud stolice prvé, přijímaje odvolací spis, podaný po projití lhůty přihlašovací, jelikož okolnost tuto soud z ú ř e d n í m o c i zjistiti má, tudíž i soud odvolací, když se tak již dříve nestalo, než rozepře k němu došla. Avšak zákon neobsahuje žádného ustanovení, co nastane, když žalobce výkazu nepředložil aneb soud od něho takového výkazu si nevyžádal.

Jelikož § 234. c. ř. s. stanoví, že zcizení sporného předmětu neb pohledávky za sporu nemá na rozepři vlivu a takovému zcizení v důsledcích svých rovná se i zákonem za trest vyslovený převod pohledávky k soupisu nepřihlášené na stát, nemůže soud, i když tu není výkazu o přihlášce vymáhané neknihovní pohledávky k soupisu jmění, rozhodnutí své o ní odložit; máje ale z moci úřední k tomu přihlížeti, zdali se přihláška stala čili nic, musí vzíti dle toho sám v úvahu i okolnost, že, nestalo-li se tak, změnila se platební povinnost dlužníkovou co do osoby věřitelovy a dle toho tudíž odsoudí-li žažlovaného k placení, uznati, že žalobci, jenž tvrdí, že je věřitelem, jest povinen jen tehdy platiti, vykáže-li mu tento, že pohledávku k soupisu jmění řádně přihlásil; neboť by jinak věřitelem jeho býti přestal a neměl tudíž na placení to zákonného nároku.

Nelze tudíž shledati nesprávné právní posouzení věci v tom, že soud odvolací takový výrok do rozsudku pojal, když tu zákonem požadovaného výkazu o přihlášce pohledávky k soupisu majetku nebylo.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 21. ledna 1920 Rv I. 604/19. —r.

K otázce procesní způsobilosti a zániku plné moci osob právnických.

Žalobce podal koncem roku 1918 proti obci Ž. žalobu na zaplacení 14.000 K s příslušenstvím. Při ústním jednání dne 13. května 1919 dohodly se strany na klidu řízení. Při opětně zahá-